

เที่ยวคลองชมวัด : คลองบางกอกน้อย คลองแม่น้ำอ้อม จังหวัดนนทบุรี

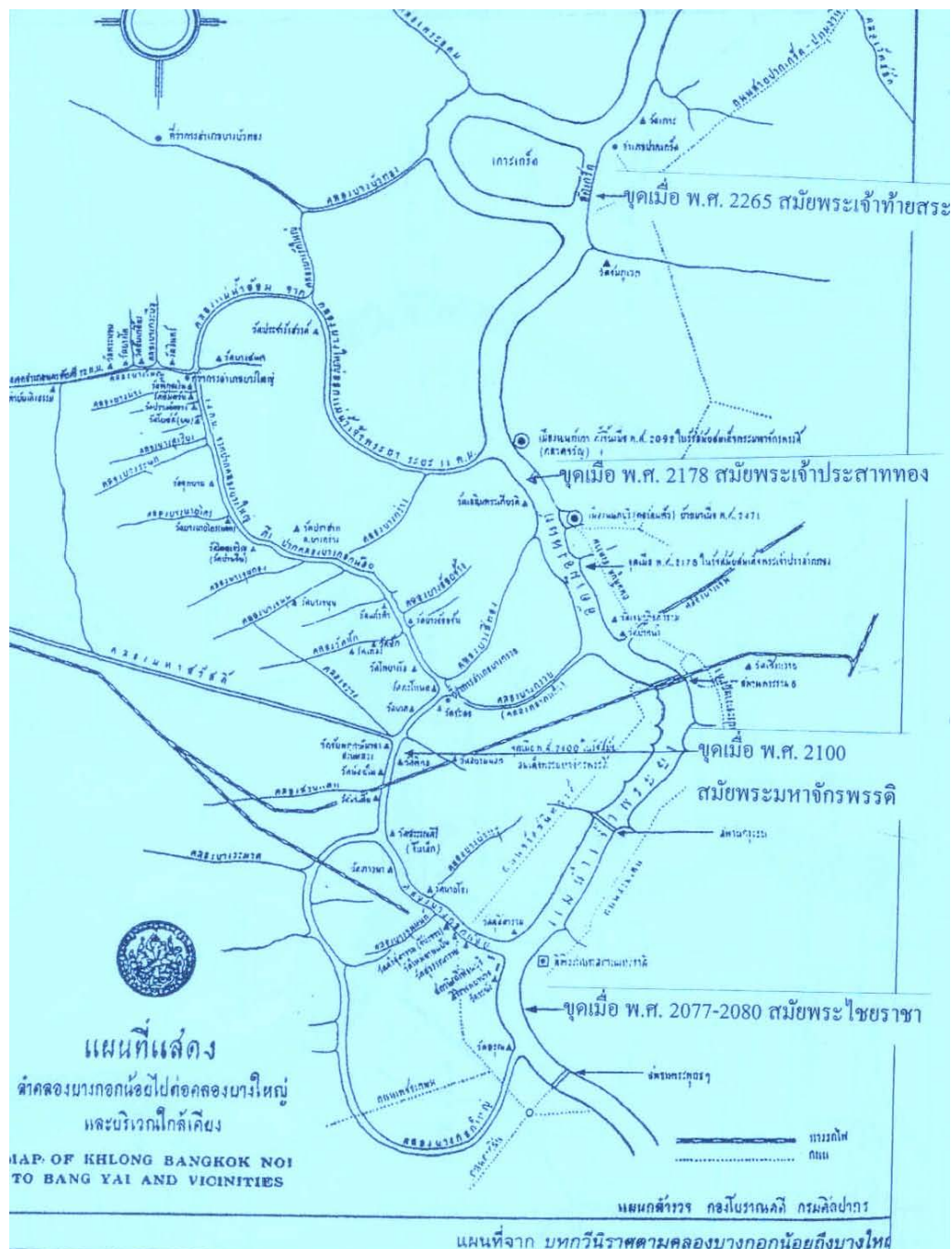
รองศาสตราจารย์หวน พันธุพันธ์

ปัจจุบันนี้มีคนสนใจนั่งเรือท่องเที่ยวไปตามแม่น้ำลำคลองกันมากขึ้น เพราะมีวัดเก่าที่น่านำมาศึกษา รวมทั้งได้พบเห็นวิถีชีวิตที่เรียบง่ายแบบไทยๆ เช่น แม่น้ำเจ้าพระยา คลองบางกอกใหญ่ คลองมหาสวัสดิ์ และคลองบางกอกน้อย เป็นต้น ผู้เขียนเองได้มีโอกาสนั่งเรือไปเที่ยวชมวัดในคลองบางกอกน้อย คลองแม่น้ำอ้อม ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาช่วงที่ผ่านจังหวัดนนทบุรี รวมทั้งที่เกาะเกร็ดและใกล้เกาะเกร็ดหลายครั้ง โดยไปเที่ยวเป็นส่วนตัวและได้รับเชิญให้เป็นมัคคุเทศก์จำเป็น ผู้เขียนจึงนำมาเขียนเล่าสู่กันฟัง เพื่อเป็นคู่มือให้ผู้อ่านและผู้สนใจที่ต้องการจะนั่งเรือไปเที่ยวชมวัดในคลองดังกล่าวได้อ่านกัน

เริ่มจากนั่งเรือเข้าไปใน คลองบางกอกน้อย ก่อน คลองบางกอกน้อยเป็นคลองที่แยกจากแม่น้ำเจ้าพระยาในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ซึ่งอยู่ใกล้สถานีรถไฟบางกอกน้อย หรือตรงข้ามมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ เมื่อนั่งเรือเข้าไปในคลองนี้เรื่อยๆ จะเข้าไปในคลองแม่น้ำอ้อม จังหวัดนนทบุรี จากนั้นจะออกไปออกแม่น้ำเจ้าพระยาที่ตำบลไทรม้อ อำเภอนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ที่น่าสนใจน่าศึกษาคือ คลองบางกอกน้อยและคลองแม่น้ำอ้อมนี้เป็น “คลองประวัติศาสตร์” เพราะเคยเป็นแม่น้ำเจ้าพระยา มาก่อน

ที่ว่า คลองบางกอกน้อย เดิมเป็นแม่น้ำเจ้าพระยามาก่อนนั้น เนื่องจากเมื่อปี พ.ศ. 2077-2080 ในสมัยพระไชยราชาธิราช แห่งกรุงศรีอยุธยา ได้โปรดเกล้าฯ ให้ขุด “คลอง ลัดบางกอก” จากปากคลองบางกอกน้อยไปถึงปากคลองบางกอกใหญ่ในปัจจุบัน ต่อมา คลองลัดบางกอกช่วงนี้ได้กว้างมากขึ้นจนกลายเป็นแม่น้ำเจ้าพระยาในปัจจุบัน (ซึ่งอยู่ ตรงหน้าวัดอรุณราชวรารามและท่าเตียน) ส่วนคลองบางกอกน้อยแคบลงจนกลายเป็น คลองเช่นปัจจุบัน

สำหรับคลองแม่น้ำอ้อม เป็นคลองที่เคยเป็นแม่น้ำเจ้าพระยามาก่อนเช่นกัน ปัจจุบันเป็นคลองที่แยกจากแม่น้ำเจ้าพระยาฝั่งตะวันตกในตำบลไทรมา อำเภอมืองนนทบุรี ไหลไปทางทิศตะวันตกผ่านเข้าเขตอำเภอบางใหญ่ที่ตำบลเสาธงหิน แล้วมีคลองบางใหญ่มารวม คลองคงไหลไปทางทิศ ตะวันตก แล้วกลงทางใต้ ไปจดคลองบางกรวย (ช่วงนี้เรียกคลองบางกรวย) แล้วออกแม่น้ำเจ้าพระยาในท้องที่อำเภอบางกรวย ยาว 17.5 ก.ม. สำหรับคลองแม่น้ำอ้อมนี้ ในแผนที่ตัวเมืองกรุงเทพมหานคร (พิมพ์ครั้งที่ 4) ได้แบ่งช่วงของคลองแม่น้ำอ้อมนี้แตกต่างออกไป คือจากแม่น้ำเจ้าพระยาเข้ามาจนถึงคลองบางรักใหญ่ เรียกว่า **"คลองอ้อมนนท์"** จากคลองบางรักใหญ่ถึงคลองบางใหญ่ เรียกว่า **"คลองอ้อมน้อย"** จากคลองบางใหญ่ถึงวัดชลอ เป็นส่วนหนึ่งของ **"คลองบางกอกน้อย"** จากนั้นไปออกแม่น้ำเจ้าพระยาเป็น **"คลองบางกรวย"**

เหตุที่คลองบางกอกน้อยเชื่อมต่อกับคลองแม่น้ำอ้อมนั้น เนื่องจากในปี พ.ศ. 2100 สมัยพระมหาจักรพรรดิแห่งกรุงศรีอยุธยา ได้โปรดเกล้าฯ ให้ขุด คลองลัดบางกรวย จากคลองแม่น้ำอ้อมมาจดคลองบางกอกน้อย จึงทำให้คลองทั้งสองเชื่อมต่อกันจนถึงปัจจุบันนี้

ส่วนแม่น้ำเจ้าพระยาในปัจจุบันตอนหน้าเมืองนนทบุรี เป็นคลองที่ขุดขึ้นใหม่ เรียกกันว่า **"คลองลัดเมืองนนท์"** ซึ่งขุดในสมัยอยุธยา พ.ศ. 2178 สมเด็จพระเจ้าปราสาททองได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ขุดคลองขึ้นตั้งแต่บ้านตลาดขวัญ ถึงปากคลองบางกรวยยาวประมาณ 5 ก.ม. เมื่อกระแสน้ำไหลตัดตรงในคลองลัดเมืองนนท์นานเข้าจึงกลายเป็นแม่น้ำเจ้าพระยาในปัจจุบัน ส่วนแม่น้ำเจ้าพระยาเดิมแคบลงกลายเป็นคลอง เรียกกันว่า **"คลองแม่น้ำอ้อม"** และ **"คลองบางกรวย"** ตามลำดับ

เมื่อแล่นเข้าไปในคลองบางกอกน้อย คลองแม่น้ำอ้อมจะพบสิ่งที่น่าสนใจ 2 ฟาก คลองเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ **"วัด"** ซึ่งมีมากมายหลายวัด ล้วน เป็นวัดเก่าแก่คู่มา กับสมัยก่อนที่เป็นแม่น้ำเจ้าพระยา และยังมีบ้านทรงไทยและบ้านทรงปั้นหยาให้เห็นมากมาย แต่ละบ้านมีศาลาริมน้ำรูปทรงที่แตกต่างกันไปรวมทั้งได้พบเห็นวิถีชีวิตของชาวบ้าน 2 ฟากคลองที่เรียบง่ายแบบไทยไทย เช่น แม่ค้าพายเรือขายของ ชาวบ้านอาบน้ำซักผ้าในคลอง ชาวบ้านนั่งเล่นที่ศาลาริมน้ำ และเด็กว่ายน้ำ เป็นต้น

บ้านทรงไทยมีให้เห็นในคลองบางกอกน้อย

บ้านทรงป็นหย้าในคลองบางกอกน้อย

หน้าบ้านนิยมสร้างศาลาริมน้ำรูปทรงแตกต่างกันไป
ใช้เป็นสถานที่นั่งพักผ่อนได้ดีมาก

ชีวิตที่เรียบง่ายแบบไทยไทยในคลองบางกอกน้อย

ถ้าหากนั่งเรือเข้าไปในช่วงวันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา (ขึ้น 15 ค่ำเดือน 8 แรม 1 ค่ำ เดือน 8) จะพบการแห่เทียนพรรษา ถ้าเป็นช่วงวันออกพรรษา (ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11) จะพบการทำบุญตักบาตรพระสงฆ์ทางเรือ ส่วนการทำบุญตักบาตรพระร้อยแปด จะจัดทำกันในวันแรม 8 ค่ำเดือน 12

การแห่เทียนพรรษาในคลองบางกอกน้อย

การทำบุญตักบาตรพระสงฆ์ทางเรือ

การทำบุญตักบาตรพระร้อยแปด

ที่ว่า คลองบางกอกน้อย เดิมเป็นแม่น้ำเจ้าพระยามาก่อนนั้น เนื่องจากมีหลักฐานที่น่าเชื่อถือกล่าวว่า เมื่อปี พ.ศ. 2065 ในสมัยพระไชยราชาธิราช แห่งกรุงศรีอยุธยาได้โปรดเกล้าฯให้ขุด “คลองลัดบางกอก” จากปากคลองบางกอกน้อยไปถึงปากคลองบางกอกใหญ่ในปัจจุบัน ต่อมาคลองลัดบางกอกช่วงนี้ได้กว้างมากขึ้นจนกลายเป็นแม่น้ำเจ้าพระยาในปัจจุบัน (ซึ่งอยู่ตรงหน้าวัดอรุณราชวรารามและท่าเตียน) ส่วนคลองบางกอกน้อยแคบลงจนกลายเป็นคลองเช่นปัจจุบัน

สำหรับคลองแม่น้ำอ้อม เป็นคลองที่เคยเป็นแม่น้ำเจ้าพระยามาก่อนเช่นกัน ปัจจุบันเป็นคลองที่แยกจากแม่น้ำเจ้าพระยาฝั่งตะวันตกในตำบลไทรมา อำเภอมืองนนทบุรี ไหลไปทางทิศตะวันตกผ่านตำบลบางศรีเมือง , บางกร่าง, บางรักน้อย อำเภอมืองนนทบุรี เข้าเขตอำเภอบางใหญ่ที่ตำบลเสาธงหิน แล้วมีคลองบางใหญ่มารวม คลองใหญ่ไปทางทิศตะวันตก แล้ววกลงทางใต้ ไปจดคลองบางกรวย (ช่วงนี้เรียกคลองบางกรวย) แล้วออกแม่น้ำเจ้าพระยาในท้องที่อำเภอบางกรวยยาว 17.5 ก.ม. สำหรับคลองแม่น้ำอ้อมนี้ ในแผนที่ตัวเมืองกรุงเทพมหานคร (พิมพ์ครั้งที่ 4) ได้แบ่งช่วงของคลองแม่น้ำอ้อมนี้แตกต่างออกไป คือจากแม่น้ำเจ้าพระยาเข้ามาจนถึงคลองบางรักใหญ่ เรียกว่า “คลองอ้อมนนท์” จากคลองบางรักใหญ่ถึงคลองบางใหญ่ เรียกว่า “คลองอ้อมน้อย” จากคลองบางใหญ่ถึงวัดชลอ เป็นส่วนหนึ่งของ “คลองบางกอกน้อย” จากนั้นไปออกแม่น้ำเจ้าพระยาเป็น “คลองบางกรวย”

เหตุที่คลองบางกอกน้อยเชื่อมต่อกับคลองแม่น้ำอ้อมนั้น เนื่องจากในปี พ.ศ. 2081 สมัยพระมหาจักรพรรดิแห่งกรุงศรีอยุธยา ได้โปรดเกล้าฯให้ขุด คลองลัดบางกรวย จากคลองแม่น้ำอ้อมมาจดคลองบางกอกน้อย จึงทำให้คลองทั้งสองเชื่อมต่อกันจนถึงปัจจุบันนี้

ส่วนแม่น้ำเจ้าพระยาในปัจจุบันตอนหน้าเมืองนนทบุรี เป็นคลองที่ขุดขึ้นใหม่เรียกกันว่า “คลองลัดเมืองนนท์” ซึ่งขุดในสมัยอยุธยา พ.ศ. 2179 สมเด็จพระเจ้าปราสาททองได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ขุดคลองขึ้นตั้งแต่บ้านตลาดขวัญ ถึงปากคลองบางกรวยยาวประมาณ 5 ก.ม. เมื่อกระแสน้ำไหลตัดตรงในคลองลัดเมืองนนท์นานเข้าจึงกลายเป็นแม่น้ำเจ้าพระยาในปัจจุบัน ส่วนแม่น้ำเจ้าพระยาเดิมแคบลงกลายเป็นคลองเรียกกันว่า “คลองแม่น้ำอ้อม” และ “คลองบางกรวย” ตามลำดับ

การเดินทางโดยนั่งเรือที่จะเล่าต่อไปนี้เป็น การนั่งเรือเข้า คลองบางกอกน้อย ที่ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ใกล้สถานีรถไฟบางกอกน้อย ผ่านคลองลัดบางกรวย และเข้าคลองแม่น้ำอ้อมไปออกแม่น้ำเจ้าพระยาที่ตำบลไทรม้า จังหวัดนนทบุรี

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เรือพระราชพิธี

takLONG.com

(ภาพจาก <http://www.taklong.com/pictpost/s-pi.php?No=182146>)

เมื่อเรือแล่นเข้าคลองบางกอกน้อยครู่เดียวจะเห็น พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เรือพระราชพิธี ทางขวามือ เป็น สถานที่จัดแสดงหมู่เรือต่างๆที่ใช้ในพระราชพิธี เช่น เรือพระที่นั่งสุพรรณหงส์ เรือนารายณ์ทรงสุบรรณ เรืออนันตนาคราช เรือเนกชาติฤ ชงค์ เป็นต้น เดิมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เรือพระราชพิธี เป็นอู่หรือโรงเก็บเรือพระราชพิธี อยู่ในความดูแลของสำนักพระราชวังและกองทัพเรือ กรมศิลปากรเล็งเห็นความสำคัญ จึงได้ขึ้นทะเบียนเรือพระที่นั่งต่างๆ ไว้เป็นมรดกของชาติ พร้อมทั้งยกฐานะของอู่เก็บเรือขึ้นเป็นพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เรือพระราชพิธี เมื่อปี พ.ศ. 2517

ต่อไปจะเห็น วัดสุวรรณารามราชวรวิหาร อยู่ทางซ้ายมือ วัดนี้สร้างตั้งแต่สมัยอยุธยา เดิมเรียกกันว่า “วัดทอง” ต่อมาในสมัยกรุงธนบุรีพระเจ้าตากสินมีพระราชดำรัสให้นำเชลยศึกพม่ามาจากค่ายบางนางแก้วไปประหารชีวิตที่วัดนี้ ในสมัยรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกโปรดฯ ให้รื้อและสถาปนาใหม่หมดทั้งพระอาราม และพระราชทานนามว่า “วัดสุวรรณารามราชวรวิหาร”

วัดสุวรรณารามมีพระอุโบสถ (ซ้าย) และพระประธานนามว่า “พระศาสดา” (ขวา)

วัดนี้มีโบราณวัตถุสถานที่น่าสนใจคือพระอุโบสถซึ่งมีจิตรกรรมฝาผนังฝีมือครูทองอยู่และครูทองแป๊ะ จิตรกรเอกสมัยรัชกาลที่ 3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ มีพระประธานนามว่า “พระศาสดา” ฝีมือช่างสมัยสุโขทัย

ถัดไปเป็น วัดศรีสุदारามวรวิหาร วัดนี้สันนิษฐานกันว่าคงสร้างมาตั้งแต่สมัยอยุธยาเช่นกัน เดิมชื่อ “วัดชีปะขาว” หรือ “วัดชีผ้าขาว” หรือ “วัดชีปะขาว” ในสมัยรัชกาลที่ 1 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ กรมสมเด็จพระศรีสุदारักษ์ (ซึ่งเป็นพระพี่นางเธอในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก) ได้สถาปนาวัดนี้ขึ้นใหม่ ต่อมารัชกาลที่ 4 โปรดฯให้สร้างพระอุโบสถขึ้นใหม่เนื่องจากน้ำได้เซาะตลิ่งจนถึงพระอุโบสถเดิม และพระราชนามใหม่ว่า “วัดศรีสุदारามวรวิหาร” ตามพระนามกรมสมเด็จพระศรีสุदारักษ์ ผู้ทรงสถาปนาวัด นอกจากนี้ยังเชื่อกันว่าวัดนี้เป็นสถานที่ศึกษาของสุนทรภู่กวีเอก เมื่อครั้งยังเยาว์วัย ทางวัดจึงสร้างอนุสาวรีย์ไว้ในบริเวณวัดด้วย เมื่อนั่งเรือผ่าน หน้าวัดนี้ จะเห็นรูปปั้นหลวงพ่อดำขนาดใหญ่และรูปปั้นเจ้าแม่กวนอิมด้วย

ถัดจากวัดศรีสุदारามจะเห็นวัดนายโรง อยู่ทางขวามือ ส่วนซ้ายมือเป็น วัดภวนาภิรดาราม และจะเห็นบ้านเรือนไทยทั้งทรงปั้นหยาและทรงมนีตาหลายหลังอยู่ทั้งสองฝั่งคลอง ผ่าน โรงพยาบาลเจ้าพระยา ซึ่งมีเรือด่วนสำหรับรับส่งคนไข้ด้วย ต่อไปเป็น วัดคงมุลเหล็ก (วัดขี้เหล็ก) เรือแล่นลอดใต้สะพานถนนบรมราชชนนี ซ้ายมือเป็นวัดไก่เตี้ย ซึ่งมีหอไตรเก่าอยู่กลางสระน้ำ ลอดใต้สะพานทางรถไฟสายใต้ ผ่านวัดน้อยใน วัดที่ผ่านมามีทั้งหมดอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครทั้งสิ้น และตรงข้ามปากวิ ค่น้อยในหรือฝั่งขวามือเป็นเขตอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ในช่วงนี้จะพบว่าความแตกต่างที่ชัดเจน

อยู่อย่างหนึ่งคือฝั่งซ้ายมือเป็นเขตของกรุงเทพมหานคร มีการสร้างเขื่อนกันตลิ่งพัง ส่วนฝั่งขวามือยังเป็นสภาพเดิม

จากนั้นเรือแล่นผ่าน **วัดพิบูลทอง** อยู่ทางฝั่งขวามือซึ่งเป็นวัดแรกของจังหวัดนนทบุรี และตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลวัดชลอ อำเภอบางกรวย เป็นวัดที่อยู่ใต้สุดของจังหวัดนนทบุรี สร้างเมื่อราว พ.ศ. 2350 ไม่ทราบประวัติและนามผู้สร้าง

หน้าวัดพิบูลทอง

พระประธานในพระอุโบสถวัดพิบูลทอง

โบราณวัตถุสถานของวัดพิบูลทองคือ พระอุโบสถซึ่งสร้างเมื่อ พ.ศ. 2499 เข้าใจว่าสร้างแทนหลังเก่าที่ถูกรื้อไปได้ ที่น่าสนใจก็คือพระอุโบสถตั้งอยู่กลางสระน้ำ และมีหอไตรอีกหลังหนึ่งตั้งอยู่ใกล้ๆพระอุโบสถ และอยู่กลางสระน้ำเช่นกัน สำหรับหอสวดมนต์และศาลาการเปรียญสร้างเมื่อ พ.ศ. 2481 และมีศาลาเอนน้ำ 2 หลัง อยู่ริมคลองบางกอกน้อยหลังหนึ่ง อีกหลังหนึ่งอยู่ริมคลองเล็กๆข้างวัด

เมื่อเรือแล่นต่อไปจะเห็น **วัดเกตประยงค์เล็กตั้งตรงจิตร** ตั้งอยู่ริมคลองบางกอกน้อยปากตะวันตก เหนือวัดพิบูลทอง และอยู่ในท้องที่ตำบลวัดชลอ อำเภอบางกรวย สร้างเมื่อราว พ.ศ. 2379 ในที่ดินของนางเกต จึงขนานนามว่า “**วัดเกต**” ต่อมา พ.ศ. 2479 นายประยงค์ นางเล็ก ตั้งตรงจิตร ได้บูรณะปฏิสังขรณ์วัดนี้เป็นอันมาก จึงเปลี่ยนนามวัดมาเป็น “**วัดเกตประยงค์เล็กตั้งตรงจิตร**” โบราณวัตถุสถานของวัดส่วนใหญ่สร้างขึ้นใหม่ เช่น พระอุโบสถ พระวิหาร หอสวดมนต์ ศาลาการเปรียญ ศาลาท่าน้ำ หอระฆัง เขาถวายพระเพลิงจำลองจากวัดพระแท่นดงรัง กาญจนบุรี เขาพระฉายจำลองจากพระ

พุทธฉาย สระบุรี ภายในพระอุโบสถมีพระประธานเป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย หน้า
ตักกว้าง 45 นิ้ว

พระประธานภายในพระอุโบสถวัดเกตประยงค์เล็กตั้งตรงจิตร

เมื่อเรือเล่นต่อไปพบว่าช่วง 2 ฟังคลองนี้มีบรรยากาศเป็นชนบทจริงๆ ไม่พบ
เห็นตึกสูงเลย มีแต่บ้านเรือนไม้ทรงไทย มีบ้านเรือนทรงไทยสร้างด้วยไม้สักกลุ่มหนึ่งมี
หลายหลัง บริเวณกว้างขวางมากทราบว่าเป็นบ้านของมหาเศรษฐีคนหนึ่ง

จากนั้นเรือจะเล่นผ่านวัดชลอ ซึ่งตั้งอยู่ริมคลองบางกอกน้อย และริมคลองบาง
กรวย คือทางทิศตะวันตกติดกับคลองบางกอกน้อย ทิศเหนือติดกับคลองบางกรวย (คือ
วัดตั้งอยู่ตรงคลองบางกรวยแยกจากคลองบางกอกน้อยพอดี) ส่วนทางทิศตะวันออกติด
กับถนนบางกรวย-ไทรน้อย และอยู่ใกล้ที่ว่าการอำเภอบางกรวยด้วย

พระอุโบสถหลังเก่าของวัดชลอ

พระอุโบสถหลังใหม่รูปเรือหงส์ของวัดชลอ

วัดชลอตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลวัดชลอ อำเภอบางกรวย สร้างราว พ.ศ. 2300 ในสมัยอยุธยาตอนปลาย ทางวัดสันนิษฐานว่าคงสร้างมาก่อนนี้ อาจเป็นสมัยพระเจ้าจักรพรรดิก็ได้ โบราณวัตถุสถานที่น่าศึกษาน่าชมคือ พระอุโบสถเรือหงส์ใหญ่ที่สุดในโลก ตัวพระอุโบสถตั้งอยู่ในเรือหงส์ หน้าบันเป็นรูปพระพุทธรูปเจ้าและสาวก มีพระประธานในพระอุโบสถ เป็นพระพุทธรูปสมัยอยุธยาตอนต้น หน้าตักกว้าง 3 ศอก 9 นิ้ว และมีพระพุทธรูปปางต่างๆจำนวนหลายองค์อยู่ในพระวิหาร

เรือแล่นผ่านวัดโดนด ซึ่งอยู่ในท้องที่ตำบลวัดชลอ วัดนี้สร้างเมื่อ พ.ศ. 2326 ในสมัยกรุงธนบุรี เสร็จเรียบร้อยในสมัยรัชกาลที่ 1 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์

โบราณวัตถุสถานที่สำคัญคือพระอุโบสถสร้างเมื่อ พ.ศ. 2457 ลักษณะทรงจีน หน้าบันมีลวดลายกนก ประดับด้วยถ้วยชามเบญจรงค์ ซึ่งทางวัดได้บูรณะปฏิสังขรณ์ใหม่ทั้งหลัง ส่วนกุฏิสงฆ์ส่วนมากเป็นอาคารไม้ทรงไทยที่สร้างขึ้นใหม่

พระอุโบสถลักษณะทรงจีนก่อนบูรณะ (ซ้าย) หลังบูรณะ(ขวา) ของวัดโดนด

จากวัดโดนดจะเป็น **วัดโพธิ์บางโอ** ซึ่งเวลานั่งเรือผ่านจะเห็นแต่ศาลาริมน้ำ เพราะมีบ้านเรือนบังบริเวณวัด วัดนี้อยู่ในท้องที่ตำบลวัดชลอ อำเภอบางกรวย สร้างราว พ.ศ. 2310 โดยมีพระยาศากลบริรักษ์ เป็นผู้รับมอบจากพระสมเือกในรัชกาลที่ 2 มา จัดสร้างขึ้น เดิมชาวบ้านบริเวณที่ตั้งวัดมีอาชีพเป็นช่างสานไอน้ำแบบโบราณขายเป็น ส่วนมาก จึงตั้งชื่อว่า **“วัดโพธิ์บางโอ”** สิ่งที่น่าสนใจน่าชมของวัดนี้ คือจิตรกรรมฝาผนัง ในพระอุโบสถ เรื่องเกี่ยวกับปริศนาธรรม ซึ่งเขียนในสมัยรัตนโกสินทร์ เป็นฝีมือช่าง สมัยรัชกาลที่ 3 สำหรับหน้าบันพระอุโบสถก็มีลวดลายแกะสลักไม้สวยงามมาก ภายใน พระอุโบสถมีพระประธานเป็นศิลาแลงฉาบปูน ปางมารวิชัย สมัยอุทอง

ศาลาริมน้ำวัดโพธิ์บางโอ

พระอุโบสถและหอร่มวัดโพธิ์บางโอ

วัดถัดไปเป็นวัดที่มีคนมักแวะชมกันมากคือ **วัดบางอ้อยช้าง** ซึ่งตั้งอยู่ริมคลอง บางกอกน้อยฝั่งตะวันออก และอยู่ในท้องที่ตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย วัดนี้สร้าง ราว พ.ศ. 2304 ในสมัยอยุธยาตอนปลาย เข้าใจว่าชาวบ้านบางอ้อยช้างช่วยกันสร้างวัดนี้ ขึ้น แล้วตั้งชื่อวัดตามชื่อหมู่บ้าน **“บางอ้อยช้าง”** เพราะแต่เดิมบริเวณหมู่บ้านนี้มีต้นไม้ม ที่ ชาวบ้านเรียกว่า “ต้นอ้อยช้าง” มากมาย สำหรับต้นอ้อยช้างมีลักษณะเป็นไม้ยืนต้น มีใบ คล้ายใบโพธิ์หลายๆ มีกิ่งเป็นชั้นๆ เป็นไม้เนื้ออ่อนคล้ายต้นจ๊ว มีรสหวาน เจือร สฝาด ช้างชอบกิน จึงเรียกว่า “อ้อยช้าง” หมู่บ้านนี้จึงมีนามว่า “บ้านบางอ้อยช้าง” และตั้งเป็น ชื่อวัดด้วยโบราณวัตถุสถานสำคัญของวัดบางอ้อยช้างคือ **“พระพุทธรูปจำลอง”** ซึ่ง ประดิษฐานอยู่ในมณฑป

วัดบางอ้อยช้าง (ภาพจาก <http://www.thaitambon.com/>)

พระประธานในพระอุโบสถวัดบางอ้อยช้าง

ในพระอุโบสถที่สร้างใหม่ (พระอุโบสถหลังเก่าถูกรื้อไปแล้วสร้างขึ้นใหม่) มีพระประธาน เป็นพระพุทธรูปปางสมาธิสมัยอุทอง หน้าตักกว้าง 1.75 เมตร และมีพระพุทธรูปปางห้ามสมุทร 2 องค์ ปางห้ามญาติ 2 องค์ ปางสมาธิ 1 องค์ ปางมารวิชัย 2 องค์ พระอัครสาวก 2 องค์ ที่น่าสนใจอีกสิ่งหนึ่งคือ พิพิธภัณฑ์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน ที่ทางวัดได้รวบรวมศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านไว้มากพอสมควร เช่น ธรรมาสันแก่สมัยอยุธยา ตู้พระธรรม ผ้าพิมพ์ลายและผ้าทอลายอายุไม่ต่ำกว่า 100 ปี ชุดถ้วยชา กาน้ำชา กังไส กระทะเหล็กขนาดใหญ่ ชงโรงวิดน้ำ และเรือบด เป็นต้น

จากนั้นจะผ่าน วัดแก้วฟ้า ซึ่งตั้งอยู่ริมคลองบางกอกน้อยฝั่งตะวันตก และอยู่ริมคลองวัดแก้วฟ้าด้วยในท้องที่ตำบลบางขุน อำเภอบางกรวย อยู่ใกล้วัดบางขุน สร้างราว พ.ศ. 2095 ในสมัยอยุธยา นับว่าเป็นวัดเก่าแก่พอสมควร มีพระอุโบสถเก่าสร้างราว พ.ศ. 2114 ลักษณะของพระอุโบสถมีฐานแอ่นโค้ง ที่มุมกำแพงแก้วทั้งสี่มุมมีเจดีย์

ย่อมุมไม้สิบสอง เสมารอบพระอุโบสถเป็นเสมาหินทรายแดง ด้านหลังพระอุโบสถมี
เจดีย์ย่อมุมไม้ยี่สิบองค์ใหญ่อีกองค์หนึ่ง

ด้านหลังพระอุโบสถหลังเก่า
ของวัดแก้วฟ้า

และวัดแก้วฟ้ายังมีกุฏิสงฆ์เก่าอีกหลายหลัง ทราบว่าทางวัดมีสมุดข่อยเรื่องทศ
ชาติชาดกและเวสสันดรชาดก สมัยรัชกาลที่ 2 ด้วย

จากวัดแก้วฟ้าจะพบ วัดบางกร่าง ซึ่งตั้งอยู่ริมคลองบางกอกน้อยและริมคลอง
บางกร่าง ในท้องที่ตำบลบางกร่าง อำเภอเมืองนนทบุรี ริ สร้างราว พ .ศ. 2400 ไม่ทราบ
ประวัติและนามผู้สร้าง ชื่อวัดคงตั้งชื่อตามชื่อคลองบางกร่าง โบราณวัตถุสถานของวัด
คือพระอุโบสถซึ่งสร้างขึ้นใหม่แทนหลังเก่า เมื่อปี พ .ศ. 2493 และได้บูรณะอาคารอื่นๆ
ของวัดด้วย

พระพุทธรูปภายในพระอุโบสถวัดบางกร่าง

ถัดไปเป็น **วัดไทยเจริญ** ตั้งอยู่ริมคลองบางกอกน้อย ในท้องที่บ้านจีน ตำบลบางขุนทอง อำเภอบางกรวย สร้างราว พ.ศ. 2226 ในสมัยอยุธยา เดิมมีนามว่า "วัดบางจีน" โดยมีชาวจีนมาตั้งบ้านเรือนอยู่บริเวณนี้แล้วได้สร้างวัดขึ้น ต่อมา พ.ศ. 2483 เปลี่ยนนามใหม่ว่า "**วัดไทยเจริญ**" จนถึงปัจจุบันนี้ มีพระประธานในพระอุโบสถสร้างด้วยศิลาแลง หน้าตักกว้าง 2 ศอก 2 นิ้ว สูง 3 ศอก และมีพระพุทธรูปทรงเครื่องศิลาแลงอีก 1 องค์ พร้อมด้วยพระสาวก

พระอุโบสถวัดไทยเจริญ

อีกวัดหนึ่งคือ **วัดบางไทรนอก** ซึ่งตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลบางขุนทอง อำเภอบางกรวย สร้างราว พ.ศ. 2417 เป็นวัดที่พระยาศรีสุราชภักดี (วัน บุนนาค) เป็นผู้สร้าง มีนามว่า "**วัดศรีสุราชบำรุง**" แต่นามนี้ชาวบ้านไม่นิยมเรียกกัน แต่นิยมเรียกว่า "**วัดบางไทรนอก**" ตามชื่อหมู่บ้าน เนื่องจากมี "**วัดบางไทรใน**" อีกวัดหนึ่งอยู่ริมคลองบ้านบางไทรทองซึ่งเป็นคลองที่แยกจากคลองบางกอกน้อย วัดบางไทรในสร้างก่อนวัดบางไทรนอก คือสร้างราว พ.ศ. 2310 โดยเชื่อกันว่าญาติของนายไทรทองเป็นผู้สร้าง แล้วตั้งชื่อวัดว่า "**วัดนายไทร**" ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น "**วัดบางไทรใน**" พร้อมกับตั้งชื่อ "**วัดบางไทรนอก**" ก็เป็นได้ เนื่องจากวัดบางไทรในอยู่ในคลองบ้านบางไทรทอง คืออยู่ลึกเข้าไปในคลองบ้านบางไทรทอง ส่วนวัดบางไทรนอกอยู่ปากคลองบ้านบางไทรทอง ซึ่งเป็นคลองที่แยกจากคลองบางกอกน้อย

ที่น่าสนใจคือวัดบางไกรในมีพระอุโบสถหลังเก่า ซึ่งมีโครงหลังคาสร้างด้วยไม้สักทอง แกะสลักลายไม้สักทอง และเขียนด้วยจิตรกรรมลายสีต่างๆ ปัจจุบันทางวัดได้บูรณะพระอุโบสถหลังเก่าจนดูคล้ายสร้างขึ้นใหม่

ศาลาริมน้ำวัดบางไกรนอก (ซ้าย) พระอุโบสถวัดบางไกรนอก (ขวา)

ซ้ายเป็นพระอุโบสถหลังเก่า วัดบางไกรในที่บูรณะใหม่

ขวาเป็นพระอุโบสถหลังใหม่และพระอุโบสถหลังเก่า

พระอุโบสถวัดบางไกรใน
และหลังบูรณะ

ถัดไปเป็น วัดอุทยาน ตั้งอยู่ริมคลองบางกอกน้อย ในท้องที่ตำบลบางขุนทอง อำเภอบางกรวย สร้างราว พ.ศ. 2200 ในสมัยอยุธยา เข้าใจกันว่าเดิมบริเวณที่ตั้งวัดนี้เป็น ที่สวนของกษัตริย์สมัยพระเจ้าอู่ทองที่เสด็จหนีโรคภัยมา จึงมีนามปรากฏอยู่หลายวัด เช่น วัดปราสาท วัดปรังค์หลวง วัดบ้านค่าย (วัดแคใน) เป็นต้น วัดอุทยานจึงน่าจะเป็น สถานที่อันเป็นอุทยานในสมัยนั้น เมื่อโรคภัยระงับกษัตริย์เสด็จกลับไปแล้ว จึงได้สร้าง วัดขึ้นโดยใช้นามว่า “วัดอุทยาน” โบราณวัตถุสถานของวัดได้รับการบูรณะปฏิสังขรณ์ ตั้งแต่ พ.ศ. 2500 เป็นต้นมาเช่น พระอุโบสถ หอสวดมนต์ ศาลาการเปรียญ และกุฏิสงฆ์ เป็นต้น

เที่ยวสวนชมวัดบางกรวย, บางใหญ่ 30 กย. 2550 Photo by Himsagun

พระอุโบสถของวัดอุทยาน

จากนั้นจะผ่าน วัดยุคันธราวาส ในท้องที่ตำบลบางเลน วัดนี้สร้างเมื่อราว พ.ศ. 2410 โดยสมเด็จพระสังฆราช (สา ปุสสเทวา) และพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดให้สร้างวัดราชประดิษฐ์ขึ้น วัตถุประสงค์ภาระที่เหลือจากการก่อสร้าง จึงนำมาสร้างวัดยุคันธราวาสอีกวัดหนึ่ง

พระพุทธรูปภายในพระอุโบสถวัดยุคันธาราวาส

ต่อไปจะผ่าน วัดโบสถ์บน ในท้องที่ตำบลบางคูเวียง วัดนี้สร้างราว พ.ศ. 2300 ในสมัยอยุธยา ไม่ทราบประวัติและนามผู้สร้าง โบราณวัตถุสถานของวัดคือ พระอุโบสถหลังเก่าซึ่งได้รับการบูรณะใหม่แล้ว ลักษณะของฐานพระอุโบสถเป็นท้องเรือสำเภา พระประธานในพระอุโบสถหลังเก่ามีนามว่า “พระพุทธรชินราช” หลวงพ่อวัดปากน้ำ ภาษีเจริญได้บรรจุธรรมในพระอุโบสถหลังเก่านี้เมื่อวันเพ็ญเดือนสิบ ปี พ .ศ. ๒๔๖๐ ด้านหน้าของพระอุโบสถมี เจดีย์เหลี่ยมย่อมุมไม้สิบสอง ๔ องค์

ด้านหน้าของวัดโบสถ์บน

พระอุโบสถหลังเก่าของวัดโบสถ์บนที่บูรณะแล้ว

พระอุโบสถหลังใหม่ของวัดโบสถ์บน

นอกจากนี้ยังมีโบราณสถานที่น่าสนใจอีกเช่น พระอุโบสถหลังใหม่ หลังใหญ่ มาก สร้างเป็นทรงจตุมุข ใต้ถุนสูง หน้าวัดติดกับคลองมี หอนาฬิกา ซึ่งสร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๒ มองเห็นเด่นสง่า และตีบอกเวลาเสียงดังไปได้ไกลพอสมควร

วัดที่น่าสนใจอีกวัดหนึ่งคือ วัดปรารักษ์หลวง ตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลบางม่วง อำเภอบางใหญ่ สันนิษฐานว่าสร้างในสมัยของพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) แห่งกรุงศรีอยุธยา ราว พ.ศ. 1904 โดยสร้างพระปรารักษ์ขึ้นไว้พร้อมสร้างวัด จึงได้นามว่า "วัดพระปรารักษ์" โบราณสถานเก่าแก่ของวัดนี้ที่ควรศึกษาชมอย่างยิ่งคือพระปรารักษ์ ซึ่งสร้างสมัยอยุธยาตอนต้น ราว พ.ศ. 1904 นับว่าเก่าแก่ที่สุดในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีลวดลายปูนปั้นประดับคือลายเฟืองอุบะที่ตอนบนของเรือนธาตุของพระปรารักษ์ ซึ่งทำได้ประณีตงดงามมาก และภายในพระอุโบสถมีพระประธาน นามว่า "หลวงพ่อู่ทอง" ซึ่งเป็นที่นับถือกันว่าศักดิ์สิทธิ์ และบริเวณวัดยังเคยพบใบเสมาหินชนวนขนาดใหญ่สูงราว 150 ซม. และเครื่องปั้นดินเผาสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ด้วย

หอนาฬิกาของวัดโบสถ์บน

พระปรางค์วัดปรางค์หลวง (ก่อนบูรณะและหลังบูรณะ)

จาก <http://www.mochit.com/place/1155>

ถัดไปเป็น วัดอัมพวัน ตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลบางม่วง อำเภอบางใหญ่ วัดนี้ มีถนนเข้าถึงวัดได้ด้วย คือมีถนนแยกจากถนนวงแหวนรอบนอก ต.ถึงชัน -บางบัวทอง เป็นแยก ถัดจากแยกเข้าตัวอำเภอบางใหญ่ วัดอัมพวันสร้างในสมัยพระเจ้าปราสาททอง แห่งกรุงศรีอยุธยา เนื่องจากการอพยพไพร่พลหนีโรคระบาด มาพักบริเวณตำบลบางม่วงนี้ และมีผู้ใจบุญได้สร้างวัดขึ้น มีชื่อว่า "วัดบางม่วง" ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น "วัดอัมพวัน" สำหรับคำว่า "อัมพวัน" แปลว่า "สวนมะม่วง" ทางวัดได้ทำเป็นผลไม้มะม่วงทาสีเขียวไว้บนหัวเสาประตูเข้าวัดด้วย

หอไตรของวัดอัมพวัน (ก่อนบูรณะ)

หอไตรของวัดอัมพวัน (หลังบูรณะ)

<http://travel.sanook.com>

โบราณวัตถุสถานของวัดนี้ที่นำศึกษาน่าชมคือพระปรารักษ์เก่าแก่ซึ่งสร้างในสมัยอยุธยา พระพุทธรูปจำลองอยู่ในมณฑป พระพุทธรูปสมัยเชียงแสนในวิหาร หอไตรตั้งอยู่กลางสระน้ำ พระอุโบสถหลังใหม่สร้างแทนหลังเก่าที่ถูกรื้อไปแล้ว ศาลาการเปรียญ หอฉัน และหอสวดมนต์ สำหรับหอไตรเป็นอาคารไม้สักทรงไทย หลังคามุงกระเบื้องดินเผา หลังคาซ้อน 2 ชั้น เป็นหอไตรที่เก่าแก่มาก ปัจจุบันทางวัดได้บูรณะใหม่และใช้เป็นห้องสมุดของวัด เก็บใบลาน สมุดข่อย และคัมภีร์ต่างๆ ที่น่าสนใจคือพระภิกษุในวัดนี้ยังใช้เรือสำปั้นออกบิณฑบาตในตอนเช้าเป็นประจำด้วย

พระพุทธรูปปางมารวิชัยวัดอัมพวัน

มณฑปวัดอัมพวันก่อนบูรณะ (ซ้าย) หลังบูรณะ (ขวา)

จากนั้นเป็น วัดพิบูลเงิน อยู่ในท้องที่ตำบลบางม่วง อำเภอบางใหญ่ วัดนี้คงสร้าง
ขึ้นในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ราว พ.ศ. 2374 ต่อมา พ.ศ. 2421 ชาวจีนคนหนึ่งชื่อ สะ
ซึ่งเป็นต้นตระกูลโทณวนิกได้ล่องเรือผ่านมาเห็นสภาพของวัดเกิดความศรัทธา จึง
บริจาคทรัพย์ส่วนตัวสร้างพระอุโบสถขึ้น

ด้านหน้าของวัดพิบูลเงิน

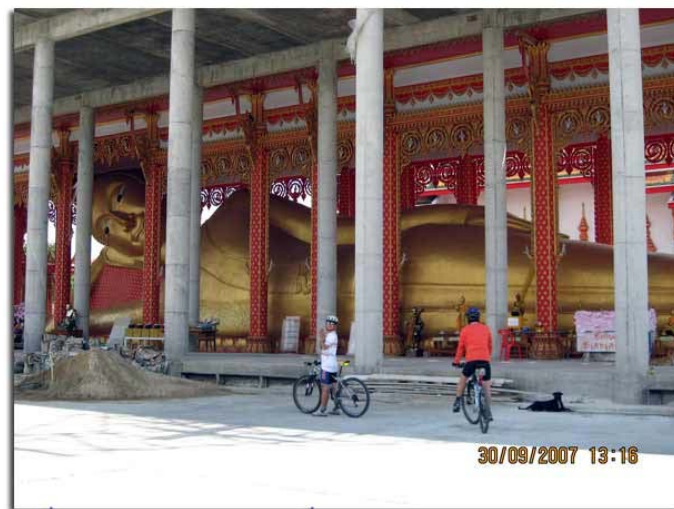
พระพุทธรูปภายในพระอุโบสถวัดพิบูลเงิน

ถัดจากวัดพิบูลเงินไปไม่กี่กิโลเมตรจะเห็นสำนักงานเทศบาลบางม่วงทางซ้ายมือ
จากนั้นจะเห็น ”คลองบางใหญ่” ทางซ้ายมือเช่นกัน

ปากคลองบางใหญ่

จากปากคลองบางใหญ่นี้เป็นต้นไปชื่อคลองมีชื่อมาแต่เดิมว่า “คลองแม่น้ำอ้อม” และยังเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “คลองอ้อมน้อย” (ดังกล่าวก่อนในตอนต้น) เรือแล่นผ่าน วัดราษฎร์ประคองธรรม ตำบลเสาธงหิน อำเภอบางใหญ่ทางซ้ายมือ วัดนี้สร้างเมื่อ ประมาณ พ.ศ.๒๒๕๖ เดิมชาวบ้านเรียกว่า “วัดค้างคาว” บริเวณด้านหน้าวัดติดคลอง อ้อมนนท์ มีสวนล้อมรอบ ภายในวัดเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปไสยาสน์ (หลวงพ่พระนอน) และหลวงพ่โต (เข้าปออง) ซึ่งมีพุทธศาสนิกชนชาวไทยและต่างชาติให้ความสนใจและเดินทางมาเคารพสักการะอยู่เสมอ

เที่ยวสวนชมวัดบางกรวย.บางใหญ่ 30 กย. 2550

Photo by Kinnagun

พระพุทธรูปไสยาสน์ (หลวงพ่พระนอน) วัดราษฎร์ประคองธรรม

ต่อไปเป็นวัดที่คนชอบแวะชมคือ วัดเสาธงหิน ซึ่งอยู่ในท้องที่ตำบลเสาธงหิน อำเภอบางใหญ่ วัดนี้เป็นวัดที่เก่าแก่มากมีพระวิหารเก่าเหลืออยู่ เสาภายในทำด้วยไม้ ภายในพระวิหารประดิษฐานพระพุทธรูปปางป่าเลไลยก์องค์ใหญ่ ชาวบ้านเรียกกันว่า "หลวงพ่โต" หรือ "หลวงพ่ใหญ่"

หลวงพ่อดุ หรือ “หลวงพ่อใหญ่”

พระอุโบสถของวัดเสาชิงหินที่สร้างใหม่

วิหารน้ำ - น้ำที่ย่ออันจากคลองแม่น้ำอ้อมได้ไหลเข้าท่วมซึ่งภายในวิหารหลวงพ่อดุ ที่วัดเสาชิงหิน อ.บางใหญ่ จ.นนทบุรี ในระดับสูงจากพื้นเกือบ 1 เมตร เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม ทำให้พระเณรไม่สามารถเข้าไปปฏิบัติกิจสงฆ์ได้ตามปกติ

ภาพจากหนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันที่ 9 ตุลาคม 2549

กล่าวกันว่าวัดเสาชิงหินเดิมชื่อว่า "วัดสัก" เมื่อครั้งที่พระเจ้าตากสินมหาราชรวบรวมผู้คนยกทัพผ่านมา และได้ตั้งทัพที่วัดสักนี้ มีการยกเสาชิงประจำทัพปักบนกองทราย แล้วเอาก้อนหินใหญ่ๆ ทับไว้ วัดสักจึงเปลี่ยนชื่อใหม่เป็น "วัดเสาชิงหิน"

พระอุโบสถวัดศรีราชวร

ศาลาริมน้ำวัดศรีราชวร

จากนั้นจะผ่าน **วัดศรีราษฎร์** ซึ่งอยู่ในท้องที่ตำบลบางเลน สร้างราว พ .ศ. 2350 เดิมชื่อ “**วัดตลาด**” เพราะตั้งอยู่ริมคลอง ต่อมาชาวบ้านช่วยกันย้ายมาตั้งอยู่ ณ ที่ปัจจุบัน ซึ่งเป็นที่ดอน จึงเปลี่ยนชื่อเป็น “**วัดศรีราษฎร์**” โบราณวัตถุสถานของวัดคือพระอุโบสถ ที่สร้างเมื่อปี พ .ศ. 2360 ต่อมาบูรณะใหม่เมื่อปี พ .ศ. 2500 ภายในพระอุโบสถมีพระประธานเรียกกันว่า “**หลวงพ่อกิน**” เข้าใจว่าภายในเป็นหิน นอกจากนี้มีพระวิหาร ศาลาการเปรียญ หอสวดมนต์ ศาลาริมน้ำ หอระฆัง และกุฏิสงฆ์ เป็นต้น

ต่อไปจะผ่าน **วัดมะเดื่อ** ตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลบางรักใหญ่ อำเภอบางบัวทอง วัดนี้ สร้างราว พ .ศ. 2325 โบราณวัตถุสถานของวัดคือพระอุโบสถซึ่งสร้างเมื่อ พ .ศ. 2514 ศาลาการเปรียญ หอสวดมนต์ และกุฏิสงฆ์ 5 หลัง มีหลังหนึ่งเป็นทรงไทยสร้างด้วยไม้สัก นอกนั้นเป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก

พระประธานใน
พระอุโบสถวัดมะเดื่อ

จากวัดมะเดื่อเรือแล่นผ่านปาก **คลองบางรักใหญ่**ทางซ้ายมือ ช่วงนี้คลองแม่น้ำอ้อมมีอีกชื่อหนึ่งว่า “**คลองอ้อมนนท์**” ไปจนถึงแม่น้ำเจ้าพระยา เรือแล่นต่อไปผ่าน **วัดประหารังสรรค์** อยู่ในท้องที่ตำบลบางกร่าง อำเภอเมืองนนทบุรี สร้างราว พ.ศ. 2404 เดิมชื่อ “**วัดหญ้าไทร**” ต่อมาชาวบ้านช่วยกันบูรณะแล้วเปลี่ยนชื่อเป็น “**วัดประหารังสรรค์**” โบราณวัตถุสถานของวัดคือพระอุโบสถที่สร้างขึ้นใหม่ซึ่งมีพระประธานชื่อ “**หลวงพ่อกิน**” น่าจะเป็นพระพุทธรูปหินทรายแดง ทราบว่าพระอุโบสถหลังเก่าที่ถูกรื้อไปแล้วมีจิตรกรรมฝาผนังด้วย

พระประธานในพระอุโบสถวัดประจักษ์ศิลปาคม

เรือแล่นผ่านสวนเกษตร สวนทุเรียนประจักษ์ศิลปาคม และศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรซึ่งอยู่ในตำบลบางรักน้อยทางซ้ายมือ เป็นสวนที่น่าแวะชมอย่างยิ่ง มีสวนผลไม้ให้ชมและหาซื้อผลไม้สดได้ตามฤดูกาล หรือจะหาซื้อผลไม้แปรรูปก็มีจำหน่าย ทั้งยังมีการสาธิตการแปรรูปผลไม้ให้ชมอีกด้วย

ผ่าน วัดขวัญเมือง ในท้องที่ตำบลบางกร่าง อำเภอเมืองนนทบุรี วัดนี้สร้างราว พ.ศ. 2300 เดิมชื่อ “วัดบางขา” ต่อมาคณะสงฆ์เปลี่ยนเป็น “วัดขวัญเมือง” โบราณวัตถุสถานของวัดมี พระอุโบสถ พระวิหาร หอสวดมนต์ ศาลาการเปรียญ หอระฆัง และพระพุทธรูปหินทรายแดงสมัยอยุธยาองค์หนึ่งเคยเป็นพระประธานในพระอุโบสถ และยังมีพระพุทธรูปหินทรายแดงในพระวิหารอีก 5 องค์อีกด้วย

พระอุโบสถวัดขวัญเมือง

พระพุทธรูปหินทรายแดง วัดขวัญเมือง

แล้วผ่าน วัดบางระโหง ซึ่งตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลบางกร่าง อำเภอเมืองนนทบุรี วัดนี้สร้างราว พ.ศ. 2406 โดยมีคนจีนชื่อ “หงส์” เป็นผู้สร้างขึ้น ประกอบกับคนไทยนิยมเรียกหมู่บ้านที่อยู่อาศัยใกล้แม่น้ำลำคลองว่า “บาง” จึงให้นามวัดว่า “วัดบางหงษ์” ต่อมาแผลงเป็น “บางเรือหงษ์” และ “บางระโหง” ในที่สุด โบราณวัตถุสถานของวัดคือพระอุโบสถที่สร้างในสมัยรัชกาลที่ 4 มีจิตรกรรมฝาผนังสมัยรัชกาลที่ 4 เรื่องพุทธประวัติ และเทพชุมนุม ซึ่งชำรุดมากพอสมควร

พระอุโบสถ วัดบางระโหง

เหรียญหลวงปู่เหรียญ วัดบางระโหง

จากนั้นจะผ่าน วัดโตนด เป็นวัดสุดท้ายในคลองแม่น้ำอ้อม วัดนี้ตั้งอยู่ในท้องที่บ้านตลาดขวัญ ตำบลบางกร่าง อำเภอเมืองนนทบุรี สร้างราว พ.ศ. 2404 บริเวณที่ตั้งวัดแต่เดิมอาจมีต้นโตนด (ต้นตาล) เป็นจำนวนมากก็ได้ จึงตั้งชื่อวัดว่า “วัดโตนด” โบราณวัตถุสถานของวัดมีพระอุโบสถสร้างเมื่อ พ.ศ. 2475 หอสวดมนต์ ศาลาการเปรียญ และกุฏิสงฆ์ทรงโบราณและทรงปั้นหยา รวม 9 หลังด้วยกัน

พระอุโบสถวัดโตนด

เป็นที่สังเกตว่าวัดในคลองบางกอกน้อยและคลองแม่น้ำอ้อมนี้ ซึ่งเป็นแม่น้ำเจ้าพระยามาก่อน มีวัดมากมายหลายวัด แต่ละวัดไม่ห่างกันมากนัก แสดงว่าในสมัยก่อนมีผู้คนอาศัยอยู่กันมาก การทำมาหากินคงสะดวกสบายและมีความสุข ต่อมาเมื่อเกิดสงครามเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่สอง พม่าได้มาตั้งทัพอยู่บริเวณบางกอกและนนทบุรี อาจทำให้ผู้คนหนีกระจัดกระจายหายไปบ้าง ทำให้ผู้คนอาศัยอยู่น้อยลง ยิ่งใน ปัจจุบันมีการสร้างถนนหนทาง สร้างบ้านจัดสรร คลองก็ตื้นเขินมากขึ้น บางคลองที่แยกออกไปกลายเป็นคูระบายน้ำ บางคลองทางการได้ทำประตูน้ำ เรือจึงไม่สามารถแล่นผ่านไปมาได้ สภาพปัจจุบันจึงเปลี่ยนแปลงไป จากเดิมมาก

การนั่งเรือเที่ยวคลองชมวัดดังกล่าวมาตั้งแต่ต้นนี้ ท่าน ที่สนใจจะไปเที่ยวอาจใช้บริการ “วันเดียวเที่ยวเมืองนนท์” โดยลงเรือที่ทำเรือท่าช้าง หรือที่ทำน่านนทบุรีก็ได้ หรือจะใช้บริการ “โครงการวันเดียวเที่ยว 9 วัด”. ซึ่งเทศบาลตำบลบางม่วง อำเภอบางใหญ่เป็นผู้จัดก็ดี

ยังมีวัดที่น่าสนใจน่าศึกษานั่งเรือไปชมอีกมากมายหลายวัดที่ตั้งอยู่ริมคลองที่แยกจากคลองบางกอกน้อย และ คลองแม่น้ำอ้อม ซึ่งมีคลองที่แยกออกไปอีกหลายคลอง คลองต่างๆล้วนมีวัดตั้งอยู่ริมคลอง ซึ่ง จะนำมาเล่าสู่กันฟังต่อไป เช่น คลองบางสีทอง คลองวัดสัก คลองบางขุน คลองบางราวนก คลองบางคูเวียง คลองบางใหญ่ คลอง

บางสะแก คลองบางไผ่ คลองบางรักใหญ่ เป็นต้น แต่จะขอนำมาเล่าในตอนต่อไปนะ
ครับ

หวน พินธุพันธ์

29/212 เมืองทองธานี ซอย 8

ถนนแจ้งวัฒนะ หมู่ที่ 9 ต.บางพูน

อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11120

โทร. 0-2503-2668-9, 08-6539-9745

E-mail Address : huan@swu.ac.th

huanphinthuphan@hotmail.com

Website : <http://facstaff.swu.ac.th/huan/>

<http://cid-afeee1f95d21b179.photos.live.com/summary.aspx>